

Original side 178 a:

Tårneå Lappmarck

Anno 1726 den 15. 17. 18. 19. och 20. January höltz Ordinarie Ting och Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck uppå Juccasjerfwi Wanliga Tingställe närwarandes Crono Befallningzman Wälbetde. Petter Pipping samt wanlige Edsworne Nämde män.

Henrik Mikkelsson Biörndahl	Lars Olsson Gunnar
Jon Henriksson Hänte	Mikkel Henriksson Mattis
Johan Henriksson	Mikkel Nilsson Nya
Mons Mortensson Lainio	Hans Andersson
Henrik Kemileinen	Erik Jönsson Stålnacka
Jon Amundsson Labba	

1.

Utlystes Tinget och följande Kongl. Mayttz. förordningar opplästes och företolckades Allmogen Nembl.

1. Kongl. Mayttz. Placat om Barnemord af den 15 Novembr. 1684.
2. Kongl. Mayttz. förbudh om Oliud och förargelse i Kyrkiorne af 22 Decembr. 1686.

Original side 178 b:

3. Kongl. Mayttz. förnyade Stadga om Eder och Sabbattzbrått daterat den 7 Octobr. 1687.
4. Kongl. Mayttz. Placat om Skogz Eldar daterat den 10 November 1690.
5. Kongl. Mayttz. Placat om Lappmarckernes bebyggande af den 3 Septembr. 1695.
6. Kongl. Håffrättens notification till alla domstolar af den 24 Octobr. 1698 at dubbelt hor skall med Lifzstraff beläggias.
7. Kongl. Håff Rättens notification at dhe som bedrifwit hoor uti första Swågerskapz Graden skola afstraffas till lifwet dat. 12 Octobr. 1699.
8. Kongl. Håffrättens Universale daterat den 20 February 1724, angående med hwad straff dhe arfwingar böra ansees som undandölja någott af Sterbhusetz qwarlåtenskap.
9. Kongl. Håffrättens Nåd-Gunstige befallning dat. den 23 Octobr. 1724 om spåtrumornes borttagande.
10. åtskillige § af Kongl. Mayttz. nya Rättegångz förordning daterat den 4 July 1695.

2.

Sedan blef Nybyggaren Jöns Stålnackas Sohn Mikkel Jönsson antagen för Tingztolck uti för detta Borgaren Abraham Abrahamssons ställe som för dess höga ålder skull och eljest swaga hörsell, intet längre finner sig der till beqwäm, och fördenskull

Original side 179 a:

aflade den wanliga Tingztolckz Eden medh hand å book i förstonne; hwarpå jämwähl uti framledne Olof Henrikssons ställe antogz til Nämbedeman Jon Amundsson Labba som widh extraordinarie tinget förledne åhr redan aflagt den Wanlige Nämbedemans Eden som nu annoteras.

Sedan Kungiordes och uppropades dhe stämningar som woro angifne, och efterfrågades om parterne sig infunnit, och som inga Oppbud eller Intechningar begiärtes, blefwo ärenderne i följande ordning uptagne och afgiorde.

3.

Såsom Nämbedemannen Lars Olsson Gunnar intet gitter producera någon Lagl. ursächt för det att han jemte Gla. Länsmannen Per Pålsson Inga försummat oppropen; Ty blifwa dhe med 1 dlr. Smt. hwardera ihugkomne, efter Kongl. Mayttz. Allernådigste förordningh och stadga af den 4 July 1695 § 2.

4.

Lappmannen Amund Niukack företrädde andragandes, huru såsom förledne höstars åhr 1725 omtränt en wicka för Matzmässan skal 4 renlif Nemblige. 2 raid och 2 Kiör Rehmar för honom bortkommit, hwilka som han strax saknade skall han tagit 5 Karlar til sig och jemte dem begifwit sig på wägen at söka dhe wilfarande diuren, hafwandes han gifwit hwardera mat och dricka, Och der hoos utlofwat åt en och hwar serskilt 4 dlr. Koppmt. för omaket,

Original side 179 b:

Hwarpå han igenom samma personers tillhielp, skall funnit ofwannämde dess Renar warit slachtade widh Lappländaren Jakob Ramussons by eller Kotaställe, som hade då till Cammerater Thomas Olsson Seipi nu warande til Norjett, Rådman Beckz raidio, och Olof Amundsson Kiännu, som jemte Jakob Rasmusson nu befinnes wara närwarande, hwarest han igenkiände hudarne och tog dem således till sig, hwilka han nu upwiste.

Jakob Rasmusson och Olof Amundsson Kiännu såsom närwarande blef detta förhållit som Offenteligen tilstodo denne giärningen, samt

at dhe tillika med Thomas Olsson Seipi slachtat berörde Amund Niukackz förenämde Renar, och tilstodo der hoos at dhe wähl wettat, det samma Renar warit Amund Nilsson Niukack tilhörige, men förebåro sin stora synde benägenhet samt elacka natur, som igenom diefwulens retelsser blifwit til denna stölden lockader, bedia fördenskull nu Gudh och Menniskior om förlåtelse i detta målet.

Renarne blefwo nu efter Landzens beskaffenhet wärderade Nembl. de som dugde för Lass till 8 dlr. stycket som gör 16 dlr. och 12 dlr. hwardera Kiör Rehnen som gör 24 dlr. och in Summa 40 dlr. Kmt., det undersöktes om Amund Nilsson Niukack betalt dhe 5 Personer, de 4 daler som han lofwat hwardera, samt hwad det warit för Personer? Amund Niukack swarade at han hade medh sig tolfman Henrik Mikkelsson Biörndahl,

Original side 180 a:

Lars Monsson, Per Persson Inga, Jöns Henriksson Rimi och Jon Nilsson Nortti, men skall ännu intet betalt utan lofwat dem 4 daler hwardera.

Länsman Per Pocka androg at han wederbörligen instämt och tilsagt Thomas Olsson Seipi nästförweckne helgamäss, hwilket Oachtat han lika fult skall rest til Norjet för Rådman Beckz raid.

Handelsman Johan Sigfredsson såsom berörde Rådman's måg blef härom förehållit, som förklarade sig at sådant är både honom och swärfadren Owitterligit, utan skal dess Kiöpswän Henrik Henriksson Tullkilla ifrån Öfwertorneå tagit denne Thomas Seipi medh sig til Norjet. Widare blef efterfrågat om Jakob Rasmusson någonsin tilförne warit berychtader eller för tiufwerii Tingzförder? hwar til af wederbörande swarades Ney; utan skall han fast mera strax bekiänt denne sin Misshandell efter Amund Nilsson Niukackz intygande. Beträffande Olof Amundsson Kiännu swarade Nämдемännerne det han wähl tilförne intet blifwit tingzförder, som och befunnit blef, doch skall han utan twifwell intet förehållit sig wähl och redeligen tiänt, efter som han aldrig fått någon Lön af dess husbönder Rådmanen Nils Beck och Borgaren Nils Gabrielsson, hwilket oftanämde Beckens dräng Henrik Olsson ifrån Niemis intygade, som för 5 år sedan hade Olof Amundsson till sin raid, då han en stor orichtighet skall med honom förmärckt, hwilket Olof likwähl icke tilstå wille.

Fördenskull som Lappmännerne Jakob Rasmusson och Olof Amundsson Kiännu närwarande denne deras Synd och missgierning tilstå och be-

Original side 180 b:

kiänna blifwa de tilfölja af Kongl. Mayttz. strafsordningh 1653 den 18 May § 3 såsom första gången dömde, at böta 3 gånger så mycket som tiufnaden är wärderad före Nembl. 40 dlr. Smt. och

stående der hoos hwarföre sig uppenbara Kyrkioplicht innan som dhe Absolveras, resolution på Prästerskapetz beswär 1697 § 8, hwar på Jakob Rasmusson betalte böterne med penningar, Men Olof Amundsson plichtade med Gatulopp, och fördenskull sedan hwar för sig til Venerand. Minister. remitterades. Med Thomas Olsson Seipi anstår så länge och till dess han öfwer dette målet jämwahl kan wederbörligen blifwa förhörder.

5.

Anders Larsson Lalla som sönderrifwit skickaren Lars Perssons Mudd då han befalte honom at föra wedh til Tingstugan, blef för denne gången för dess ungdom skull ifrån böter förskont doch pålagd at betala den sönderrifne Mudden medh 1 Carol. samt sittia En tima i stocken för dess genströfwichet, som och skiedde.

6.

I Anledning af Henrik Larsson Paukas gjorde betygande den 15 Januarii 1725, som skulle framledne Nämde mannen Johan Larsson Påfwe uti dess närwaro försäkrat Soldaten Anders Larsson Lodwick, för dess hos honom hafwande fordran, at ifrån sig lefwerera och berörde Anders Larsson tillställe en Rehn, enär han skulle wilja den samma ifrån dess by sielf afhämta, hwar emot berörde Påfwes Sterbhuis Interessenter intet med skiähl hafwa at inwända.

Ty pröfwar Rätten skiäligt at meromrörde Sterbhuis ofördröyeligen och utan vidare

Original side 181 a:

tidz förhalande honom Anders Larsson Lådwick med Rehnen förnöier, så framt dhe wilja undgå alt vidare beswär och laga omkostning här wid, hwilket dem til efterrettelse lärer.

7.

Emedan som Erik Jonsson Eira befinnes hafwa til dödedagar fött, skiött och på alla wägar fremskaffat dess förlammade Moder Ingrid Larsdotter som nyligen dödh blifwit, och nu jämwahl utläfwar at skaffa dess andelösa Lekamen med tilbörlig heder åt Jorden, förbehållandes sig till wedergiällning derföre den lilla Egendomb i Rehnar som hon kunnat efter sig lämna beståendes af 20 lif, och will der emot Systrarne Maggi Jonsdotter, Pål Olsson Schautzas hustru och Margretha, Per Mikkellsson Nias hustru tilställa deras afledne Moders Kläder, emedan han med brodern Nils Jonsson Keira för detta tagit alle dess framledne fader tillhörige Kläder.

Fördenskull blifwer sådant honom härmedelst tillåtitt, emedan ing-

en af berörde arftagare med skiähl här på klandra kunde.

8.

Följande Lappar ifrån Sariwuoma som Nästle. Probste Visitation försummat Nembl. Jon Nilsson Magga, Jon Nilsson Utza, Henrik Nilsson Landa, Pål Hansson Frisk, Jon Nilsson Landa, Nils Nilsson Utza, Jon Olsson Utza, Erik Rasmusson, Jon Amundsson Labba, Per Andersson Labba, Olof Henriksson Nyman, Lars Olsson Gunnar blefwe hwardera sakfälte til En daler Smt. efter Kongl. Mayttz. Lag Och Kyrkio Ordning 24 cap. § 7 och desutom Länsman Per Jonsson Päre en ansenlig Correction gifwen för den oförswarlige före Kiöraren som han

Original side 181 b:

Probsten Forbus wid sista afresa till Enoteckis lemnat.

9.

Emedan som Mikkel Pålsson Stackar lapp wid Tinget eftergifwit des tahlan på den Rehn som skall stå hos Pål Persson Inga och jämwähl Anders Nilsson Walkia, betygar sig widhkiännas, föregifwandes denne at des märcke skall af Omilda Menniskior blifwit förwillat, hwilket Pål Persson äfwen intygar.

Ty blifwer berörde Anders Nilsson Walki härigenom af Rätten tilståndh lemnat den samma Renen at til sig taga.

10.

Tolfman Erik Jönsson Stålnacka i Sautusjerf, Henrik Henriksson i Moskajerf, Mikkel och Jöns Pålssöner Maherra, Jöns Ullat, Karl Henriksson Keino Suando, Markus och Mikkel Henriksson ibidem med flera, beswära sig öfwer Lapparne ifrån Caitom Olof Thomasson, Per Pålsson Tuåga, Amund Amundsson Urmani ibidem, Amund Amundsson ifrån Suckijock, Knut Larsson Kurrain, Jon Eriksson Skickarsohn ifrån Caitom, Mikkel Larsson Skickar ifrån Sockzjock med mågen och Sönerne, Knut Andersson Tolfman ibidem, Knut Mikkelsson Caitom, Lars Larsson Sockzjock, för det dhe icke allenast skola medelst deras Renars Oachtsamma wårdande förderfwa, nedertrampa och förspilla Nybyggarnes höhössior uppå deras wanlige skatlagde ängior och myror utan skola och berörde Luhleå Jurisdiction tilhörige lappar så trängia dessa Ofwannämde denne Orten tilhörige Cronans underdånige skattdragare uppå dess flakaland, skoug, gilder-marck, Måhlbete och Wattn, at dhe föregifwa sig intet

Original side 182 a:

mera skola

mächta dhe wanlige utskylder draga, såframt här uppå intet laga Correction följandes warder; Anhållandes fördenskull om denne Rättens föreskrift til wederbörande dombhafwande och Befallningzman hwar under de skola lyda.

Fördenskull har man meromrörde Kiärandes anhållan icke förwägra kunnat, utan förorsakas medelst detta hoos Hr. dombhafwande och Befallningzman af Lühleå Lappmarckz Jurisdiction, tienstwänligen begiära, det behagade dhe en sådan alfwarsam anstalt foga att förenämde Caitom och Sockzjockz byars Lappmän icke allenast måtte Laga straff för detta deras Egenwillige framfarande undergå, utan och der hoos tilsäyas och med eftertryck tillhållas på intet sätt hädan efter denne Juccasjerfwi samblingzplatz tillhörige skattdragare vidare missfirma, hwilken Justin och bewägne handräkning til rättwisans befrämjande men Erbödlig är med all reciproqve dienst at bemöta, anhållandes der hoos tienstele. om den Lofl. Häradz Rättens i Jockmock Gunstige recipishe.

11.

Såssom Lappmännen Lars Larsson Matti Lango med Olof Henriksson Nyman efter föregångne åtwarningar intet wille afstå med deras Sorl och ståt då Rätten skulle företaga ransakningen angående Nämde mannen Hans Andersson och Olof Larsson med dess broders Per Larsson Lallas twist V.V., ty blefwo dhe hwar för sig ansedde med 3 marcker Smt. efter

Original side 182 b:

det 43 cap. Tingm. B. L.L. som dem antyddes til vidare efterrättelsse.

12.

Emedan ransakningen emillan Olof och Per Larsson Lalla samt Hans Andersson Hanas angående den twistighet som dhe kunnat haft sins emillan om något begångit tiufwerii med hwad mehra, är worden den höga Kongl. Håff Rättens Nåd-gunstige Ompröfwande hemstald, och fördenskull till Högbemte. Kongl. Rätt i underdån-Ödmiukheet oförsend den 8 July 1727.

Ty blifwer den samma nu här med af domboken utesluten, och sådant till följe af Förenämde Höga Kongl. Rättens utfärdade universale daterat Stockholm den 12 Novembr. 1712, som här uttryckeke. infört warder.

13.

Emedan Länsman Per Jonsson Pära med Nämde man Mikkel Nilsson Nya försummat uppropen och intet kunde någon laga ursächt til deras

uteblifwande andraga;

Ty blefwo dhe hwar för sig sakfälte till En daler Smt. och det i anledning af Kongl. Mayttz. allernådigste förordning af den 4 July 1695 § 2.

14.

Sammalunda blefwo Lappmännen Per Henriksson Hänte och Tolfman Lars Olsson Gunnar, hwar för sig ansedde med 3 mrkr. Smt. för Oliud å tinget, sig sielf till rättelsse och androm obetäncktom till warningh och påminnelse, och det tilfölje af det 43. cap. Tingm. B. L.L. som dem antydt och företolckat blef.

Original side 183 a:

15.

Mikkel Pålsson Stackars Lapp ifrån Nederbyn som tilstår sig för några åhr sedan eller 1723 wid dess Kåta, slagit Mikkel Persson Inga, Pust, blodwita och blånad blifwer sakfälter till 3 gånger 3 mrkr. Smt. och sådant i följe af Lagh och det 10 och 13 cap. Sår. M. B. Med wilja L.L.

16.

Såldaten Anders Larsson Lådwick beswärade sig öfwer Anders Andersson Matti at han för 4 åhr sedan skall opdruckit dess bränwin andra Juhledagz aftonen äfwen och Öhl, hwarföre han skall lofwat honom en Rehn wuorso, och som han den samma ännu icke skall bekommit;

Ty anhåller han det Rätten wille förhielpa honom till des egenoms utbekommande, beropandes sig till wittnes i detta målet dess Broder Mikkel Andersson Pallias, hwilken betygade sig härutinnan intet wetta at berätta, dessutom inwände Anders Andersson Matti at denne Soldaten skall för 4 åhr sedan oppdruckit En Kanna bränwin för honom, dess husbonde tillhörigt uppå Landzwägen.

Fördenskull som här å inga wittnen eller skiähl kunde af parterne vidare framskaffas på giord undersökningh, Ty blefwo dhe med den instämde Saken till förlikningz remitterade som annoteras.

17.

Rådmannen Jakob Isaksson ifrån Torneå Stadh begiärade sin betalningh af Lappmannen Thomas Persson Aunis ägendomb efter som han skall wara honom skyldiger 42 dlr. Koppmt., hwilken Thomas Persson blifwit nyligen dödh uti byn Kardis på resan hit oppföre till Lappmarcken

Original side 183 b:

och som han denne hösten befunnit sig mästadels siukliger så skall han föruth lemnat Rådmanen tilstånd at giöra sig betalter utaf dhe Renar som kunna finnas hos Johan Persson Nende, hwilken närwarande äfwan bekiände det han hört af den afledne Mannen i lifztiden at Rådman Jakob Isaksson skulle få taga dess betalning af hans Renar som denne Nende kunde hafwa om händer berättades sig nu hafwa här tilstädas 7 stk. Wayor eller Renkoor och 3 Kalfwar, hwilka wärderades à 6 dlr. stk. som gör 42 dlr. för wayorne och 2 dlr. stk. för Kalfwen gör 6 dlr. in Summa 48 dlr. Och som Henrik Madsson Hufwa bewisar sig hafwa lånt förörörde Thomas Persson Aunis en Kiör Oxe när han förledne höstars reste utföre till landet, ty blef honom nu i betalning derföre lemnat En Waya och en Kalf, dhe Öfriga 6 wayor bekom Rådmanen Jakob Isaksson i afräkning på dess giäld som gör 36 dlr. och förbehåller sig ännu vidare dess rätt uti giäldenärens Egendomb til dess rest à 6 dlr. at utbekomma.

Här widh företrädde Henrik Ruth boendes wid Wästersiön och angaf sig hafwa af den döda Mannen at fordra 5 dlr. 12 öre Kmt., hwarföre honom blef tildelt en Renkalf à 2 dlr. så at han ännu kommer at brista 3 dlr. 12 öre at näst Rådman Jakob Isaksson i Sterbhuset utbekomma. Den tredie och sista Kalfwen behåller Johan Persson Nende uti Sytninga löhn och för dess omak, hwar med alle samtelige woro nöjde som antecknat warder.

Original side 184 a:

18.

Borgaren Olof Henriksson Philpus beswärade sig öfwer Lappmannen Amund Persson Nimba för det han nästl. Lördag elr. den 15 Januar. skal lofwat betala honom dhe 50 daler Koppmt. som han wid nästledne års ting blef angifwen at wara honom skyldig; begiärandes fördenskull at han måtte sådanne Penningar strax erlægga, i så måtto at strax Clareras 40 dlr. och dhe öfriga 10 dlr. Kmt. nästkommande åhr; upwisandes här å berörde Amund Nimbass egen försäkring underskrifwen och attesterat af Olof Kemileinen, Brukzkarlen Lars Persson Serwio och Jöns Pålsson Maherra med Rådmanen och Notarien Abraham Stellander af Juccasjerfwi den 19 January 1726, hwilka alla närwarande så wähl som Amund Nimba det samma widkiändes och tilstodo.

Fördenskull som ofta nämde Amund Nimba föregående deras giorde förlikning tilstår så wähl som giälden, anhållandes allenast at Borgaren Wält. Olof Philpus wille förinna honom så mycken respit, at han finge betala efter lägenheten berörde 50 dlr. Koppmtz. giäld till honom;

Ty pröfwar Rätten skiäligt at berörde Olof Philpus låter sig nöjia med 20 dlr. Kmt. om året, till dess altsammans betalt blifwer, så wida Amund Nimba för dess fattigdomb skull intyges ey mera

kunna förmå at sig afbörda, hwilket wederbörande antyddes, och uppå begiäran till Borgaren Philpus extraherades den 20 Januar. etz.

19.

Original side 184 b:

Rätten fick tilfälle at efterfråga ett barnemord som Befal. Wälbde. Petter Pipping i dag som är den 20 Januarii angaf för 3 åhr sedan skall wara skiett i Sariwuoma, och han nu först i dessa dagar skall hört af namngifwandes qwinnan Kirstin Andersdotter som skall fött det samma med följande Personer som der om skola haft Kunskap, Länsman Per Jonsson Pera, Tolfmännen Jon Amundsson Labba som nyligen blifwit antagen item Mikkel Henriksson Matti, Lappmännen Mons Olsson medh hustrun Karin Nilsson och Per Olsson med hustrun Maja Thomasdotter.

På giord undersökning noga befans ofwannämbe qwinna Kirstin Andersdotter icke wara tilstädes, utan berättade Tolfman Jon Amundsson Labba at hon skall blifwit gifter år 1725 uti Julii Månad och fåt en Norsk man Josef Nilsson wid namn som nu skall hålla till med hustruen och tiäna i Norjet, och skall hon först rest öfwer förweckne höstars 1725, Men 1723 om hösten omkring Matzmässtiden betygar Jon Labba sig hafwa seet Kirstin Andersdotter warit hafwande. Tolfmannen Hans Andersson Hanas tilstår sig och hafwa sett berörde qwinna hafwande samma höst som Jon Labba. Eljest anföra dessa der hoos, at hon warit i tjänst hos Mons Olsson samma åhr då dhe förmärckte henne wara i sådant tilstånd.

Mons Olsson med hustrun Karin Nilsson bekiände at samma qwinna warit i deras tjenst 1723 och skall den 25 Februarii 1724 gått ur tjensten efter Mons Olssons berättelse, Men begge nekade dhe aldeles der till at dhe aldrig

Original side 185 a:

någonsin förmärckt dess piga warit hafwande, mindre af några dhe ringaste teckn sådant förstå kunnat; Mons Olsson stod för Rätten med et bleckt ansichte och darande Kropp, blifwandes förmant at berätta sanningen, men Rätten kunde intet ord mera få utaf honom.

Dess broder Per Olsson och hustrun Maja Thomasdotter som warit dess granne enär samma Kirstin tiänte hos honom, nekade sammalunda at dhe aldrig kunnat förmärcka henne warit hafwande, skall aldrig heller tilförne hört at någon talat om sådant för än nu, hwar på dhe tilbudo Eden om efterlätas skulle föromrörde Nämde man blefwo tilsporde, hwarföre dhe icke i tidh och för än Konan reste här ifrån sådant för Tingz Rätten uppenbarat elr. för wederbörande Cronofogde, emedan hon så gått som twenne åhr ifrån det dhe förmärckte henne warit hafwande 1723 och till dess hon 1725 om

hösten reste här ifrån öfwer til Norjet, skall wistatz i Sariwuoma by? Swarade att dhe litade på Länsmannen som skall äfwen så wähl wettat der af som dhe.

Länsman Per Jonsson Pära nekade sig aldrig sådant kunnat förstå om henne, fast han hört folcket så åtskilligt tala, hwarföre han intet dristat sig Rätten medh något sqwaller beswära, förmenandes det warit nog för honom när han sådant för Kyrkioherden hr. Tornberg upptächt.

Men som dhe af hr. Baron och Landzhöfdingen utskrifne Tingz Uppbördz- och Marcknadz terminer nu äro flutne till ända, at Rätten uti detta målet sig intet vidare för denne gången kan inlåta, så wida en och hwar af Borgerskapet och Allmogen begynna

Original side 185 b:

at resa hwar
sin wäg.

Fördenskull blefwo förenämde Bröder Mons och Per Olssöner med deras hustrur Karin Nilsson och Maja Thomasdotter i förstone till Kyrkioherden hr. Johan Tornbergh remitterade at noga i deras Christendomb underwisas, med antydning der hoos at wid instundande ting sig wederbörligen infinna at denne angifne saken förklara, då Rätten äfwen kan blifwa underrättader hwem som wigt denne Konan samt hwarest det kan wara skiet med hwad mehra.

Och tilsades Länsmannen at om giörligit är till berörde Ting skaffa Qwinnan fram, på det saken och sanningen måtte fulkommligen komma i dagzliuset, blef och Allmogen tilsagd at uptäcka och här om säya hwad sant är, när någon af dem i denna saken kan blifwa tilsporder.

20.

Här uppå ransakades Uppbördz Längden Man ifrån Man efter den af Befal. Wälbetde. Petter Pipping ingifne Specificationen och upp-
bördzlängd och som den befans richtig; Ty blef han och efter Kongl. Mayttz. Allernådigste Förordningar tilbörligen Verificerad. Actum ut Supra.

Således uppå Juccasjerfwi Tingställe och Torneå Lappmarck, sakerne wara angifne, uptagne, ransakade, skiärskodade, befundne och afdömde, betygar med Namn och Signete

Uppå Tingz Rättens Wägnar

Carl Sadlin

Original side 186 a:

Anno 1726 den 24. 25. 26. och 27. January höltz Ordinarie Ting och Rättegång med Allmogen af Torneå Lappmarck uppå Enoteckis wanliga Tingställe i närwaro af Befallningzman Wälbetrodde Petter Pipping, Tingztolcken Mikkel Jönsson Stålnacka samt Edsworne Nämbedemän

Jöns Mikkelsson Kyra
Mons Eriksson i Sondowara
Olof Persson Heika

Johan Johansson i Rounulla
Henrik Larsson Wassara
Anders Persson Jounus i Rounulla

1.

Sedan ting och Tingzfridh efter wanligheten tilbörligen blifwit för Allmogen til rättelse afkunnat, blefwo samma Kongl. förordningar här allmänt föreytde som wid Juccasjerfwi Tingställe publicerades hwarpå Stämningz längden uppropades.

2.

Nils Thomasson Pärffi beswärad sig öfwer Tolfman Olof Persson Heika, för det at han skall bodt uppå dess wanliga boställe och Aita elr. wid dess Stabur för 3 åhr sedan, hwarest Nils Thomasson när han i åhr ankommit saknat 2ne stycken räfsaxar ur sina giömor, förmenar fördenskull at som han utan dess låf och tilstånd bott der, det berörde Heika giort sig efter Lag sakskyldig, begiärad altfördy at han Edeligen måtte betyga det han intet förmärckt den tiden som han der bodde af dess räfsaxar som Nils Thomasson Pärffi nu saknar.

Tolfman Olof Persson Heika tilstår at han för 3 åhr sedan bodt wid Nils Thomasson

Original side 186 b:

Pärffis stabur, hwilken han säger då aldeles legat förfallen, han tilstår och, det han intet haft lof der til af Nils Thomasson, Men utom dess egen skall äfwen samma tidh 2ne andra Kåtar warit der nästan på samma rum, såsom dess broder Jon Persson Ung item dess Swåger Lars Larsson Simma, hwilka Personer Nils Thomasson Pärffii efter dess yttrande äfwen synes hafwa bordt tiltala;

Hwar emot Nils Thomasson föredrog Lars Nilsson Wassara till wittnes och såsom den der gifwit anledning hwarföre han nu instämt denne Heika, hwilken förekom berättades at han hört af Olof Heika sådant tahl Nembl. at om iag derföre blifwer beswäradh så skall iag säya alt det iag weet.

Hwarpå Tolfman Olof Persson Heika sig förklarade, at han intet annat hört af denne Pärfwis Egendomb än som skulle Henrik Wassara tagit bort den samma, hwilken doch nu af Tingz Rätten skall derföre wara befriad eljest skall han intet sett eller weet någon hafwa tagit desse Pärfwis räfsaxer mindre om dhe någonsin warit der, eftersom han förmenar at Nils Thomasson Pärfwii skal alt godzet tagit utur sin Aita eller Stabur då han bortreste på en annan ort at boo och skall intet annat förstätt än ju ofta berörde dess aita warit aldeles tomer. Men som Olof Persson Heika intet neka kan det han ju bodt på denne Nils Thomasson Pärfwis oftaberörde Aita emot ägandens wettskap och goda minne;

Ty blifwer han tilfölje af det 17 Cap. B.B. L.L. sakfälter till sina 3 mrkr. Smt., och hwad det öfriga widkommer, så kan Rätten sig för denne gången der utinnan intet utlåta.

Original side 187 a:

3.

Uti saken emillan Tolfman Anders Persson Jounus med Nils och Jon Persson bröder samt swågren Hans Nilsson Liika angående arfz prætensionen på 2ne Silfwerbälten som denne fordran så blefwo dhe sålunda der öfwer förlikte at Anders Persson lofwar sin Swåger Hans Nilsson en Orack, Nils Persson sammalunda en Orack och Jon Persson en Woignell som är i Kalf, skolandes der hoos lefwerera honom uti rättegångz Expenser 6 öre Smt. hwardera.

Men angående Modrens födande så behåller Jon Persson henne till dödedagar och skall hon nu hafwa 3 Oxrenar och 6 Wainar, 2 Orack, 1 Woignell, En silfwerskied och det halfwa Silfwerbältet, hwar uti Hans Nilsson förbehåller sin dhel efter lag, så framt at dess Swärmoder skulle snart döö, och något der af wore Öfrigit sedan begrafningz Omkostningarne med mehra blifwit af räknade som ad notam togz och på begiäran extraherades.

4.

Angående Wallmars tecken som Nils Persson Pärfwi återfordrar och Lars Nilsson Wassara sielf tilstår sig emot tagit och insatt uti dess afledne broders bodh, hwarest änckan Sara Larsdotter med honom skal haft sakerne tilsammans och nu berättas wara bortkommen derifrån allena, och intet mera godz saknas.

Så pröfwar Rätten skiäligt at dhe bestå honom halfwa skadan hwardera så at Lars Nilsson Wassara betalar til Nils Persson å dess wärde 3 dlr. 24 öre Kmt. med omkostningar, item Sara Larsdotter 3 dlr. 24 öre Kmt. och sådant tilfölje af det 9 cap. Kiöp. M.B. L.L. hwar med dhe blifwa åtskilde.

5.

Thomas Johansson Noti ifrån Rounulla förekom berättandes sig redeligen hafwa återbekommit utaf Nils Guttormsson

Original side 187 a:

dess 9 stk. Koppar Kittlar som han för 3ne åhr sedan saknat, och denne Nils Guttormsson uppå funnit i skogen nyligen, och som ingen kunde säya han dem bortstulit, så begiära nu begge parterne Tingz Rättens Extractum Protocolli der öfwer at han redeligen uppenbarat hwad som han påfunnit, på det ingen måtte obetänckt komma at til wita honom något tiufwerii, hwar emot som ingen med ringaste skiähl säya kunde blef följande uppå begiäran til parterne extraherat.

Emedan som Lappmannen Nils Guttormsson ifrån Rounulla för Rätten betygar at han igenfunnit 9 stk. Kopparkittlar som Thomas Johansson Noti för 3 år sedan ifrån dess giömsle rum i skogen saknat warit bortstulne, och berörde Nils Guttormsson nu berättar sig hafwa ägaren tilstält samma dess egendomb, hwilket och Thomas Johansson Noti tilstodh, så att han uti detta målet intet hafwer honom Nils Guttormsson att tiltala, utan håller honom för en redelig Man som sådanne Kitlar uptächt och uppenbarat.

Fördenskull warder dem detta här igenom til bewis lemnat, på det ingen obetänckt måtte få tilfälle honom Nils Guttormsson uti detta målet, någon orichtighet at till wita.

6.

Tolfman Hans Andersson Hanas förekom och upwiste en Rana wärderad 8 daler, som han fått uti förlikning af Per Andersson Josep för det han igenom sitt förledne års fälte tahl hwar om Samuel Riska i Ediwuoma betygat, bracht denne Hanas på stora bekostningar, hwarföre Hanas fordrar uti ett för alt, såsom till sitt skadeståndh ersättning 10 wåg eller 20 dlr. Koppmt., anförandes här öfwer til witnes

Original side 188 a:

Länsman Per Larsson Guttorm och Nils Nilsson Komis.

Ty warder honom Hanas Andersson här igenom til bewis lemnat at Per Andersson Josep bör ännu til honom lefwerera 12 dlr. Koppmt. hwar med desse parter uti denne twisten åtskilde blifwa.

7.

Åter togz Saken före emillan Tolfman Jon Amundsson Labba och dess swåger Nils Olsson Lådwick eller Palliaswara angående 4 stk. räfwar som den förra mistat 1723 om hösten ur sin Stabur, af hwilka den sednare en Korsräf skall försålt til hr. Johan Wigelius, som åter den försålt till hr. Befallningzm. Pipping, och blef wid förledne Ting berörde Jon Labba tilbakastält Vid. Prot. No. 14, hwarpå Jon Labba nu föredrog wittnen at afhöras efter Lodwick tilstod sig den samma räfwen försålt til förömrörde Prästman, men påstår der hoos at han skall fått den af en hora Margretha Larsdotter wid namn, som nu skal wara i Norjet, begiärandes at Nämbedemannen Hans Andersson ifrån Juccasjerfwi med Lars Larsson Simma och Jöns Andersson ifrån Lainio, måtte uti denne saken Edeligen afhöras, hwilka som dhe för laglige wittnen blefwo erkiände och intet Jäst emot dem anfördes, aflade dhe den wanliga wittnes Eden, hwar på dhe särskilt och hwar för sig examinerades, och Hans Andersson först som sålunda berättade.

När som fougden kommit ifrån hr. Johan Wigelius för 3ne åhr sedan elr. tredie winteren Marcknadztiden, så såg han med Pera Lassin Anti i fougdens stuga på wäggen denne samma Korsräfwen sitta, då han om aftonen intet talat något här om, men om Morgonen efter så skall han bett hr. Befallningzman at han skulle wisa honom samma räfwen, hwarpå

Original side 188 b:

fougden wiste honom den, då Hanas skall sagt iag Kiänner denne räfwen, då fougden swarat om du kiänner honom så skal du få honom, hwar på Hans Andersson fick räfwen stickandes honom i barmen. När han nu således lagt honom i barmen, kom hr. Johan Wigelius som den tiden warit prädikant här wid Enoteckis församling, in i fougdens stuga, då han skall wiist räfwen åt prästen, hwilken swarade, nog kiänner iag denne räfwen det är den samma som iag fått af Nils Lodwick, och skall prästen intet mera sagt, utan Tolfman reste der på till Prästegården och hr. Wigelius lemnades hoos fogden.

När Hanas kommit till Prästegården skal han träffat Nils Lodwick med hustrun der, då han bett Lodwick komma uth, som war hos gamb-la Cappellanen hr. Olof Sirmas änkia, hwar på dhe fölgdes utanföre stugufönstret begge jämte hustrun och stodo så på backan alla tree, då Hanas uplöste sitt bälte tagandes så fram räfwen och frågade honom, kiänner du denne här? ja, swarade han nog kiänner iag honom. Widare frågade han, hwar ifrån har du fått denne här? hwar på han swarade, iag har tagit honom uhr Jon Labbas Stabur, då han vidare frågat huru många har du tagit Lodwick swarade, 4 stk. Nembl. twenne röda och 2ne Korsräfwar.

Sedan frågade Tolfman vidare, hwad som han fått för denne Korsräfwen af prästen, då han swarade det iag gifwit honom för prä-

tehusbygningen och bekommit 1 Skålpd. toback til wid pass som iag menar, der på begynte Nils Olssons hustru tråta på honom,

Original side 189 a:

Marg-

retha Amundsdotter wid namn, säyandes O stackars Man, hwad du nu har gjort, då Lodwick swarade, at synd och swagheten Öfwerwinner en menniskia snarligen då Hans Andersson åter satte räfwen i sin barm, då Lodwick sagt till honom kommu och sup bränwin, men för woro dhe begge två nychtra, hwar på dhe fölgdes til Nils Olssons Ackior då han upslagit åt honom en halftint bränwin, hwilken de sedan drucko tillsammans, hwar wid han bad honom at han intet skulle wisa räfwen åt Jon Labba, efter som han intet wiste der af, lofwandes Hanas för Omaket en Silfwerskied eller en Rehn, hwarpå han berättade sig skiltz ifrån honom och sålunda gått sin wägh, samt så snart han råkade Jon Labba räfwen för honom upwiste, hwilken och den samma strax igenkiände, tagandes der med afträde efter han berättade sig intet mera hafwa i denne saken at säya.

Sedan förkallades Jöns Andersson som följande uppå sin aflagde Edh anförde, För 3 åhr sedan skall Hans Andersson kommit in i fougdens stuga, då han tiente der och kiände så denne samma räfwen strax igen begynnandes så tala om honom med fougden, frågandes hwarifrån han skall fåt honom fougden swarade af hr. Wigelius, då Jöns skall några dagar der efter frågat prästen, hwar ifrån han fått honom? Prästen swarade det han fått honom af Nils Olsson Lodwick eller Palliaswara, hwilket när han hörde skall Jöns gåt till Lådwick, som omsider när han länge hullit tillhopa med honom om denne räfwen, för honom bekiände,

Original side 189 b:

att han tagit den

samma ifrån sin Swåger Jon Amundsson Labba i Sariwuoma efter som Labba skal olåfl. giordt honom så mycken skada, men om flera räfwar skall Jöns intet frågat efter, och mera sade han sig intet wetta om denne sak, utan skall Nils Olsson Lodwick da gifwit honom 4 fembton öre stk. til den ändan, at han intet mera skulle tala här om för någon menniskia, hwilka fembton öre stk. och Jöns Andersson nu upwiste Innom som Rätten nu förekallade dett Tredie wittnet Lars Larsson Simma, så förehöltz Nils Olsson Lodwick denne sacken i beweckaligaste måtto med åtwarning der hoos at nu redeligen här om sanningen beckiänna hwilcken och utan längra betänckiande anförde, at efter som dess swåger Jon Amundsson Labba skall giordt honom så stor oförått uppå dess faders Land som honom igenom arf skall Wara tilfallit, och han på intet sätt skall kunnat få igen af honom så skall han tagit sig dett orådet före att med egen hand sielf giöra sig betalt, afhändandes så utur Jon Labbas stabur förledne höst och 3 åhr sedan 4 stk. räfwar in alles, 2ne Kors och 2ne röda dito, hwilka han alla skall fått

till hr. Johan Wigelius sålunda att han för dhe begge röda fått tillhopa 6 dlr. Och för den ena Korsräfwen 8 daler men den andra 10 daler Kopparmynt eller den som nu uppwistes, och mera skall han intet heller begiärit, bediandes nu både Gud och Menniskior om

Original side 190 a:

förlåtelse i detta målet, men Befar. anförar dett han gifwit för denne Korsräfwen till hr. Wigelius 18 daler Koppmt. ehuruwähl Rätten honom med dhe öfriga intet högre wärdera kan än som Nils Olsson Lodwick sielf berättar sig sålt dem före tillsammans Nembl. 8 daler Smt.

På nogaste giord undersöckning befans att Nils Olsson Lodwick aldrig tillförne för tiufwerii blifwit tingförder. Fördenskull resolverades, att som både af Edeligen afhörde wittnen, som Nils Olssons egit tilstående dett nogsamnt befinnes, huru som han Olåfle. afhänt och stulit ifrån dess Swäger Jon Amundsson Labba fyra stk. räfwar som sig tillsammans bestiger efter egen Munteliga bekiännelse och wärdering till 8 dlr. Smt., det blifwer Nils Olsson Lodwick i anledning af 1653 års Straffordning § 3, dömdes såssom första gången bedrifwit tiufwerii till tredubbla böter som är 24 daler Smt. samt stände der hoos en gång uppenbara Kyrkio-plicht innan som han absolveres efter Kongl. Mayttz. Resolution på Prästerskapetz beswär 1697 § 8, samt återställe ännu till sin Swäger Jon Labba 14 dlr. Koppmt. eller dess wärde för dhe ännu resterande räfwarne. För böterne plichtade han med penningar och remitterades sedan till Vener. Minister.

8.

Henrik Hansson Blind företrädde med Qwinnan Karin Amundsdotter Wolto, hwilken tilstod sig tagit olåfligen utur dess giömor för 2 åhr sedan 2ne alnar grönt Kläde, En à 8 daler wärderat och den andra 9 dlr.,

Original side 190 b:

item en messingzring à 16 öre som gör en Summa af 17 dlr. 16 öre Koppmt., hwilket hon altsammans uppenbarat och till honom återstält som Henrik Hansson Blind äfwen tilstodh.

Och som hon intet befinnes warit dess tienstepiga mindre för sliik Synd tilförne Tingzförd. Ty blifwer hon för denne gången i anledning af Högle. Kongl. Håff Rättens Universale af år 1714 den 20 Novembr. på lagd at undergå absolution i Sacristian, hwar på hon och till Vener. Ministerium remitterat blef.

9.

Det Kiärade Lappmannen Morten Andersson til Nils Andersson Pilto om en Renkropp värderad för 6 dlr. Kmt., hwilken den förre bortmistat, wettandes ingen annan som warit til dess Stabur, utan denne Nils Andersson allena, hwar till han och icke heller neka kunde såsom och tilstodh at han wettat af den samma, fast än han högelingen påstår sig wara derföre Oskyldig.

Så emedan Rätten på nogaste undersökningh inga flera omständigheter i detta målet erhålla kunde och fan betänckeligit någon Edgång at tillåta, bemedlades saken parterne emillan, så at dhe bestå halfwa skadan hwardera. Hwarföre och som Nils Andersson Pilto uti skadestånd och ersättning, lofwade tilställa Morten Andersson 3 dlr. Koppmt. elr. dess värde, och den andra Wiite sig nögder der med, så lätt och Tingz Rätten denne deras twistighet der wid.

10.

Uti twisten emillan Nybyggaren Samuel Olsson i Ediwuoma och Borgaren Anders Granbergh ifrån Torneå Stadh angående rättigheten til framledne Rådmanen Abraham Burmans stuga här uppå Marcknadzplatzen, hwarutinnan berörde Samuel

Original side 191 a:

Olsson äfwen befinnes warit intereaserat.

Så betygade Samuel Olsson at han för sin dhel bekommit 5 dlr. Koppmt. och lemnar fördenskull nu hela stugan til Borgaren Granbergh, hwar med dhe blifwit med handaband förlikte uti Borgaren Morten Brases närwaro, som äfwen det intygade. Fördenskull låter och Tingz Rätten denna Saken der wid beroo.

11.

Det Kiärade Handelssman Johan Sigfridsson angående 18 dlr. 21 öre Koppmtz. giäld til Tolfman Mons Eriksson i Sondowara, hwar til han nekar förebärandes sig giort Klart med Rådmanen Nils Beck då han sista gången gjorde räkning med honom, Men Johan Sigfridsson påstår så stor giäld vara honom påförd uti Sterbhus inventario af Magistraten efter giäldböckerne, hwar efter han måste sig rätta, hwilket dock nu icke befans wara för handen.

Fördenskull blef Rådman Abraham Stellander i saken före kallader, hwilken såsom Notarius hafwa Stadzdocumenterne om händer. Och som han påtog sig at betala til Johan Sigfridsson så mycket som uti Inventariumet finnes Mons Eriksson till giäld oppfört antingen mera eller mindre än 18 daler och 21 öre Smt. hwarmed Johan Sig-

fridsson betygade sig wara nögd, påståendes allenast 6 mrkr. Koppmt. uti Expenser, at han för sin rätta fordran skall finne et sådant beswär.

Så lofwade Tolfman Mons Eriksson honom sådanne Expenser betala, såframt berörde giäld finnes uti Inventariumet richtigt honom påförd som Borgaren Jo-

Original side 191 b:

han Sigfridsson nu påstår och utkräfja söker.

12.

Det kiärade hustru Ingrid Persdotter til sin Styfmoder Per Hansson Blindz hustru Ingrid Olofsdotter för det at hon utlånt dess Silfwerbälte som hon hos sig haft i förvar, af hwilket uppå ändan Silfwerskoningen skall dymedelst bortkommit om et lod Silfwer gammalt förgylt nu wärderat för 4 dlr.

Hustru Ingrid Olofsdotter tilstodh at hon lånt berörde Silfwerbälte till Ingrid Jönsdotter, Pål Jonsson Perras hustru som warit brudfrämsa åt Nils Kockz hustru Karin Speinsdotter förledne höstare, men skall intet förmärckt at silfwerskoningen då warit borta der på, utan förmenar hon at Brudfrämjan Ingrid Jönsdotter måtte swara derföre, som närwarande betygade sig intet heller achtat der efter, och tilböd h Karin Speinsdotter edeligen erhålla at enär brudfrämjan satte bältet på henne skall hon intet förmärckt om hufwudlaget af bältet warit borta eller intet.

Fördenskull som parterne omsider så förliktes at hustruerne Ingrid Olofs- och Ingrid Jönsdotter stå hustru Ingrid Persdotter halfwa skadan hwardera, Så pröfwar Tingzrätten skiäligt at dhe hwar för sig aflefwerera til hustru Ingrid Persdotter med Expenser 2 daler och 24 öre Koppmt. hwar med dhe blifwa åtskilde.

13.

Efter Probste Visitations Acten af den 9 Januarii innewahrande åhr, blefwo Jon Amundsson Wolto, Per Andersson

Original side 192 a:

Pilto med Nils Kock och Lars Hansson Plint som befinnes nyligen blifwit dödh, angifne at de emot samma Söndag då han hölt Probste Visitation Klockan 3 om Morgonen giort et stort oliud och förargelse med Swordomb och banskap uti dess qwarter hoos Tolfman och Kyrkiowärden Mons Eriksson, så at hwarken Probsten och dess Sälskap, mindre Gårdzfolcket eller den församblade Allmogen fått sin tillbörliga roo.

Så tilstodo de nu sig warit drucne och kiöpt bränwin af Tolfmannen i Öfwer Torneå Mikkel Keura för 16 öre Kmt. hwilket sådant hoos dem skall förorsakat, och som dhe med slikt oliud continuerat, Oachtat Probsten dem trenne gånger beskickat med förmaning at afstå med sådanne bestialiteter.

Ty blifwer Jon Amundsson Wolto, Per Andersson Pilto och Nils Kock til följe af Kongl. Mayttz. Allernådigste förordning den 17 Octobr. 1687 § 5 hwar för sig belagde med 2ne Söndagars Stockstraff å rad och till Kyrkian 7 daler 16 öre Smt. som wederbörande af Vener. Ministerio lemnades attest öfwer.

14.

Handelsman Morten Brase förekom upwisandes skriftelig fullmacht af Lappmannen Pål Hansson i Juccasjerf uppå dess Sohn Lars Pålssons wagnar ibidem af den 22 Jan. 1726 at ännu infordra af änkan Elin Andersdotter, riktig arfwelått efter dess Sohne hustru berörde änkas dotter, som utan barn skall aflidit, Emedan Elin Andersdotter för dhe af Rätten sist förordnade Bytesmän Per Pålsson Inga med Tolfmannen Henrik Biörndaler en stor dhal af Egendomen skal undandölgt, och

Original side 192 b:

dymedelst Kongl. Mayttz. ordningar samt Tingz Rättens der å grundade resolution i många måtto öfwerträtt, förutan det at hon bemött förberörde bytesmän med yxor och stafrar, så at dhe efter underskrifwen Specification har måst lemna följande persedlar Obytta, Nembl. 20 Waynor, 10 stk. Oxrenar, 1 Silfwerbälte om 12 loo, 4 pr. Maljor å 3 loo, 1 pr. förgylta hakar 6 loo å 18 dlr., 3 stk. skiedar, En å 3 loo och twenne å 2 loo, dessutom skall hon oppgifwit 2ne Waynor til bytes orätt, hwilka Lars Pålsson enskiilt tillkommer och han påstår at först återbekomma, och fordrar i det öfriga twenne delar för sin principal efter dess afledne hustru som utan barn dött samt uti expenser efter ingifwen lista 24 daler Koppmt.

Widare andrager Brase at Pål Hanssons Sonahustru skall efter sig lemnat 4 Rdlr. eller 24 dlr. Koppmt. som änkan äfwen undandölgt, hwarföre som hon nu så oförswarligen handlat så begiär han icke allenast den afwelen som fallit af dhe diur, sedan förledne wåras då bytesmännen woro der, och wayor som kunna tilfalla des principal utan at hon och der ofwan uppå måtte blifwa ansedder för Öfwerhetens Ordningars öfwerträdande.

Änkan Elin Andersdotter som alt detta åhörde hade här emot intet at förebära utan dess stora Oförståndh allena, så at Per Pålsson Inga med Henrik Biörndaler Tolfman ja och fullmächtigen Morten Brase fälte för henne böneordh det måtte hon med lindriga böter blifwa ansedder, efter som hon här tils intet kunnat för-

Original side 193 a:

stått, hwad et slikt förfarande Kunnat hafwa at betyda.

Fördenskull, till följa af det 5 cap. Giftm. B. L.L. tildeltes Lars Pålsson twenne delar af föromrörde Obytta persedlar Nembl. efter Lott kostning 13 wayor med den afwell som fallit och 2 daler för dess dhel uti 14 waiian, 80 dlr. item, 2 Wayor in Natura som hon först ifrån sig gifwit åt Lars Pålsson men Norskmans hustru widkiäntz och igentagit à 6 dlr. stk. 12 dlr., 6 1/2 Oxrehn 8 dlr. stk., 8 loo silfwer af bältet 24 dlr., af Maljorne 2 loo 6 dlr., 4 loo af förgylta hakarne elr. 12 dlr. i penningar, af Silfwerskiedarne kommer på Pål Hansson 4 2/3 loo elr. 13 daler 16 öre Koppmt., desutom bör af denne Massan först dhe fattigas dhel tagas som är 24 öre Kmt. efter Kongl. Mayttz. förordning af den 21 Octobr. 1698 § 7, och som hon intet för detta egendomen richtigt fördela låtit bör änkan Elin Andersdotter bestå dhe 24 dlr. Koppmtz. expenser, som Morten Brase uppå Pål Hanssons eller arftagarens wägnar upförer med Tolfman Henrik Mikkelssons anskaffande til denne orten tidspillan och omkostningar, kunnandes Tingz Rätten desutom haft orsak at ansee berörde änkia efter Kongl. Swea Häff Rättens Universale daterat den 20 February 1724, för det hon Ofwan nämbe Egendomb undandölgt; Men som hon föregifwer sitt Oförstånd och arftagaren sielf för henne beder.

Ty pröfwar Tingz Rätten laglikmätigt det bör ofta nämbe änka Elin Andersdotter sig sielf til wälförtient näpst och androm slikom Oförständigom till warnagell plichta som för Kongl. Mayttz. förbudzbrått med 40 mrkr. Smt. och i det öfriga sedan hon arfwedelen

Original side 193 b:

på föromrörde sätt til mågen Lars Pålsson betalt wara för alt vidare tiltahl uti detta målet frikallad. Fördelningen uppå Egendomen med Expenserne och dhe fattigas andehl blef till fullmächtigen Morten Brase extraherat af den 26 Januar. uppå den ingifne och af Bytesmännen underskrifne Specificationen som antechnas.

15.

Erik Persson Eira ifrån Koutokeino med Kläckaren Mikkel Johansson härsammastädes företrädde, berättandes Eira at han med honom woro förlikter angående et Oqwädins ord som berörde Kläckare skall fält emot honom förledne tredie Juhledagz afton uppå et Giästa budh härsammastädes, Och som Klockaren nu utlåfwade at betala Eira Stämningz penningarne tilbakars, hwar med han wiste sig aldeles nögd wara;

Ty låter och Tingz Rätten saken der wid aldeles beroo som an-
noteras.

16.

I Anledning af Tingz Rättens utslag nästförweckne åhr No. 19, förekommo änkan Elin Larsdotter med sin afledne Mans broder Morten Larsson Herman, samt Guttorm Rasmusson som då åberopades, jämte Länsmannen Per Larsson Guttorm. Och som berörde Guttorm Rasmusson sedan förledne års Protocoll blifwit upläsit för lagligit wittne erkiändes, blef den wanliga Eden med hand å book af honom tagen, at såsom han talat med Per Larsson wid Norska stranden om detta ärendet. Rätten torde få någon upplysning af honom i denne saken, som och uppå sin Edh följande berättade.

1724 Mariä besökelse tid eller dagen efter skal han kommit

Original side 194 a:

uti

Norska Lappmannens Hans Kaosaris by, sina ärender gåendes, hwarest Tolfmannen Henrik Wassara äfwen stadder war med Länsmannen Per Larsson Guttorm, begynnandes så at tala med honom, at Tolfmannen det intet hörde som hade til at giöra med berörde Kaosari, och frågade Länsmannen, efter han försport det Thomas Larsson Herman warit borta i några dagar och icke hemkommen, har då sett Thomas Herman något, emedan du lærer på samma wäg, wara boendes som denne gått ut til siöstranden at fånga diur och Siälar? då Länsmannen swarat, intet må du wänte honom mera här i werlden. Då Guttorm sagt till honom, wisserligen har du sett honom förolyckatz eller lidit döden på något sätt efter som du säger så. Länsmannen swarade, Jo, iag såg hwad dödh han fick, då Guttorm vidare frågat, har du kommit så när at du kunnat tala med honom? Jo swarade Länsman, wii kommo til tals.

Widare skal Guttorm frågat hurulunda dhe kommit tilhopa, efter som han wettat af rummet hwarest som dhe warit stadde huru som det wid siöstranden warit en starck bäckmunn dem emillan Karkamjocki elr. Patzjocki och fiorden utanföre kallas Patzwononpära. Länsman swarade han blef der, då han war sinnad at wada öfwer bäcken som mig tycktes efter han först afskiöt sin byssa på en Siähl. Och berättade Guttorm at bäcken ibland intet skal wara diupare, än at folck wähl skola kunna wada öfwer, som han och sielf ofta giort, men när hafwet är i oppstigandet som ofta skier at det i bland stiger och ibland faller, så skall det intet wara rådeligit at någon wågar sig diit.

Guttorm Rasmusson frågade vidare, hwart han då tog wägen när dhe

Original side 194 b:

så talatz widh på andra sidan om bäcken? Länsman swarade at

Thomas Larsson skall skutit efter en Siähl, och då det afsmällit skall han begynt at löpa uti watnet åt fiorden alt til dess han druncknade.

Widare frågade Guttorm om han Kommit opp ur watten, så skall Länsman Swarat at et stycke ut på watnet skall hufwudet syntz oppe, men efter en liten stund skall han sunkit aldeles til botten; då Guttorm ytterligare frågade hwar är hans byssa och wallmars tack? Länsman Swarade, Jag bar strax bössan och tacken på wägen, at folck skulle finna dem der Gud bättre mig, iag tror at Gudh nu intet är med mig mera, säyandes vidare at iag nu talat emot mit egitt lif, hwar öfwer som Guttorm Rasmusson sig förundrade skal Länsman ytterligare sagt til honom, du får nu giöra hwad du will om du uppenbarar eller intet, Jag nekar ändå men med klara ord hafwer han intet sagt, som wore han den afledna Mannens Baneman som druncknat, och som Guttorm Rasmusson betygar sig intet kunnat begripa hwad Länsman Per Larsson ment med desse orden, så har han intet annat kunnat än dem för åtskilliga berätta. Men uppå tilfrågan, säger han sig ingen vidare förklaring af Länsmannen begiärt då strax öfwer desse orden, och mera anförde Guttorm Rasmusson sig intet hafwa i denna saken at berätta.

Tolfmannen Henrik Wassara oppkallades som betygade sig ingen ting hört här om då, utan nu efteråt hwad som för Rätten kan anført wara och allom Witterligit ähr.

Ofwannämbde Norska Man Hans Kaosari förekallades och befalltes uppå dess redlighet och för rättwisans skull opptäcka hwad han om denne saken weet hänt och sant wara; hwilken med opprächta fingre

Original side 195 a:

betygade, at han aldrig någon ting hörde här om uti dess huus, då Länsman samma gång med Guttorm Rasmusson och Tolfman Henrik Wassara warit hos honom stadde, wet intet heller säya, mindre skall han sedermera hört at Per Larsson wore orsaken til den omkomne mannens död, emedan han aldrig tilförne wettat der af fast det skielt wid Wästersiön, för än nu tyonten som han nu hörer hwarest Thomas Larsson Herman skal druncknat är wid pass 2 miler ifrån honom belägin.

Änkan Elin Larsdotter tilspordes om hon funnit igen sin afledne Mans Kropp? swarade Ney. Och sade brodern Morten Larsson Herman at han förledne sommars warit til wäg at opsökia liket men skal intet funnit det. Eljest intygades vidare af änkian, den aflednas broder och hela Nämnden, at ingen menniskia skall någonsin kunnat förmärckt det emillan Per Larsson Guttorm och den afledne Thomas Larsson Herman skall warit den ringaste wederwilja mindre någon större träta och Oenigheet.

Länsman tilspordes hwarföre han fält sådanne ord till Guttorm, att Gudh skall wara wiken ifrån honom? swarade det hans mening

warit som af denne förskräckelige synen war intagen, at han ment det Gudh skall warit wiken ifrån honom med sin Nådiga närwarelse, efter han skall sett en sådan Olycka för sina Ögon. Widare tilspordes han? hwii han sagt, nu har iag talat emot mit egit lif. Swarade, Jo, efter som denne bedröfweliga händelsen, torde kunna gifwa en och annan misstanckar om mig at wara dess dödz wällare, efter som iag allena warit åsyna wittne, som iag med tårar måste bekiänna, til dess ynkeliga förqwäfiande och omkommande, Men Gudh skall wetta

Original side 195 b:

min Oskull i detta målet, tilfrågades hwarföre han sagt til Guttorm, du får nu giöra hwad du will, om du uppenbarar detta eller intet, Jag nekar ändå, Swarade, såsom han förmärckte at Guttorm Rasmusson strax mycket illa tog wid sig och syntes liika fattat onda tanckar om honom, fördenskull skall han fått tilfälle at säya till honom således, men likwähl uti en sådan mening, Eftersom du Guttorm Rasmusson synes mig här öfwer lika som fatta onda och elaka tanckar, och torde taga dig tilfälle i följe der af at illa utföra denne saken och mig härutinnan någon skull tillägga.

Ty som iag weet min Oskuld, och här till intet mera giöra kan än trygga mig wid min Gudh och et gott samwette, må du giöra som du will, emedan iag intet annat kan än neka mig på något sätt warit wällande til hans dödh, skall och redeligen bekiänna sakens beskaffenhet och sanningen huru och på hwad sätt han druncknat, betygandes ännu ytterligare at då han denne olyckan blef warsa, skall han sielf intet wettat om han warit lefwandes eller död, ty så skall han blifwit utom sig sielf.

Änckan förundrade sig der öfwer att Länsman icke sielf skall up-tächt denne olyckan för henne? han swarade sig icke welat bedröf-wa henne som gått på fallande foth, och förmente uppå sitt wiis, at hon tidz nog skulle få förnimma de bedröfweliga tidningar.

Guttorm Rasmusson tilspordes om någon kunnat förmärcka det Wall-mars råcken eller byssan af den bort komne Mannen skulle warit blodig eller annorlunda illa medfaren? swarade Ney, det undersöktes widare om någon mera anledning af någon kunde gifwas

Original side 196 a:

til ytt-erligare ransak- och undersökning. Änkan Elin Larsdotter med dess afledne mans broder swarade, Ney. Men rummet som detta skiedde tilstå de alla, skall kallas Patziwononpärä eller som en wik in emot bäcken Karkamjocki hwarest hafwet efter Natursens lopp ibland faller och ibland stiger.

Här uppå aflade Länsmannen Per Larsson Guttorm ännu dess ytter-

ligare berättelse såsom i Edzstad.

Att 1724 strax elr. några dagar efter misssommaren skal han gåt uth till siöstranden wid hafwet, efter som han hwar sommar skall ligga der wid Wästersiön, hafwandes med sig byssan och alla tilhörigheter i mening at få skiuta något til matz men skall intet fått, utan som hafwet war den gången i sitt uppstigande, hwilket intet altid sker lika och alla dagar, war ingen lägerhet för honom at sig tilfremma kunna den gången låssa dess byssa, då han skall blifwit warse denne Thomas Larsson Herman, i förstonne så långt ifrån på andra sidan om bäcken at han wäl kunnat see och kiänna honom, men sedan skall han kommit så när at dhe kunnat tala med hwar andra igenom ropande, då Länsman frågat honom, hwarifrån kommer du? Ifrån Kåtan swarade den andra. Då Länsman åter frågat när reste du ifrån din by? swarade i aftons, hwar på dhe intet mera talades widh, och skall Solen warit högt opstigen på himmelen när som dhe skildes åt wid Karkamjocki Åmynne hwarest Thomas Larsson gaf sig ut i watnet och som han tycktes lika som åt wada, skall en Siäl summit i fiorden, då han hörde Thomas skiuta, men kan intet säya om han träffade honom, hwarpå Thomas kastade byssan med Walmars tacken ifrån sig begynnandes at löpa i wattnet

Original side 196 b:

då Länsman berättar sig ropat, löp intet du dräncker tig, hwilket Oachtat han ändå luppit alt fort så länge at han intet mera såg honom, utan allenast en gång efteråt då hufwudet kommit opp, men skal uppå tilfrågan intet hört honom ropa; utaf denne bedröfweliga händelsen skal han nu blifwit så förskräckter at han sielf intet wettat af sig, och skall med en stor Omgång och med möda kommit til den förolyckade Mannens byssa och råck som han optagit och strax samma dag burit uppå wägen der som folck skulle finna dem, Eljest som han tycker sig påminna skall detta Olyckzfallet sig tildragit uppå en fredag strax efter misssommaren, då han, sedan han burit berörde saker uppå wägen skal strax gått hem til sin Kåta, hwarest han drögde emot Morgonen, der på han några dagar efter gåt uth til en ort kallad Omas på sin Kiöpslagan ell-er til Norska Mannen Hans Kaosaris by.

Guttorm Rasmusson sade at Länsman kommit til dess kåta, hwarest han skall legat natten efter som Karlen drunknade, men Guttorm säger sig intet warit hemma, och då Länsman der war i dess Kåta skall han intet talat om detta målet för dess hustru Kirstin Nilsdotter, hwarpå dhe dagen efter skola kommit tilsammans uti Omas hoos ofta nämde Kaosari, hwarest Länsman då talat med denne Guttorm Rasmusson som anført är, men ingen skal åhört deras tahl mera utan dhe begge doch påstod Länsman at han natten efter som Olyckan skiedde skall legat hemma i sin Kåta, men när han gått hem ifrån til Omas skall han under wägen legat uti Guttorms Kåta; till-

Original side 197 a:

spordes huru många dagar han varit hemma sedan Olyckan skiedde? swarade sig intet wist minnas, doch som han tyckes sig erhin dra skal det varit 4 elr. 5 dagar, och det öfriga berättar Länsman alt sant wara hwad som Guttorm Rasmusson intygat om deras tahl öfwer denne saken inbördes, hwar öfwer han och nu sig redan förklarar hafwer.

Länsmans hustru Elin Mortensdotter blef tillfrågat hwilken dag som hennes Man utgått at skiuta? swarade at det varit efter Missommaren men kan Omöyeligen på minna sig dagen, tilspordes om han kommit hem samma afton? swarade Ja, tilspordes hwad hennes Man sagt då han kommit hem ifrån siöstranden, samt hwad tid på dagen han hemkommit? swarade at det varit efter middagen när han hemkom, då han och strax wid hemkomsten berättat at han skall nu sett, det som han aldrig tilförne skall sett Nembl. at folck skulle gå och dräncka sig, berättandes sålunda alt huru det varit tilgångit för henne ifrån begynnelssen och som han nu för Rätten anført hafwer, Nembl. huru som Thomas Larsson Herman skall först afskutit sin byssa på andra sidan om Karkamjocki när likwähl wattnet varit i upstigandet, efter Skiähl, hwar på han sedan skall sprungit så länge och till dess han blifwit förqwaft af watnet, och så hon frågat om dhe kommit när tillhopa eller till tals med hwar andra, skal han swarat att så när heller, utan iag kiände honom på målet, Gud bewara oss ifrån en sådan Olycka.

Warandes det Summan af alt hwad hennes Man skal sagt för henne, at

Original side 197 b:

karlen först skall afskutit sin byssa wid Patziwononpärä fiord efter en Siähl, Sedan kastat kläder och byssan ifrån sig och sprungit i Siön, oachtat at dess man ropat och warnat honom hwar på han druncknade, sedan han allenast En gång sett dess hufwud öfwer wattnet, då Stormen och watnet alt mehr och mera begynte sig uphäfwa, öfwer hwilket hon och skall sig högeligen förundrat. När han i några nätter der på varit hemma, skall han gått uth till Omas och mera säger hon sig intet wetta; hwarföre uppå sådanne Omständigheter kan Rätten här till ingen ting giöra vidare ännu.

17.

Sedan blef af Kyrkiowärden Mons Eriksson berättat at Allmogen skiänckt dhe 7 daler Koppmt. til en hielp för honom i skiutzen utföre til Öfwer Torneå at afhämta Prästen som nästförweckne åhr sattes i Kyrkian af Allmogens penningar, så att nu inga penningar finnes i Kyrkan Allmogen tilhörige.

Här uppå påminte Capellanen hr. Mikkel Wikman om et fähus som al-

deles finnes wara nödigt wid Capellans bordet, hwilket allmogen påtog sig at uppsättia, så wäl som Stolpboden som behöfwer lagas, med taken uppå Stugu husen hwilka befinnas läka, hwilket alt ad Notam togz.

18.

Här uppå blef Uppbördz Längden ransakader Man ifrån Man samt wanligheten uppropad, och som den samma til alla delar befans richtig, ty verificerades han efter Kongl. Mayttz. förordningar Actum ut Supra.

Uppå Tingz Rättens Wägnar

Carl Sadlin